

evergreen

LOKÁLNÍ POTRAVINY
V ČECHÁCH

SIMONA BABČÁKOVÁ
SLAVÍ S NÁMI

MAGAZÍN HNUTÍ DUHA, JARO 2015

Pěstujte,
kompostujte
a sdílejte

Bioodpadová slast

[OBCHOD.HNUTIDUHA.CZ](https://obchod.hnutiduha.cz)

Milé čtenářky, milí čtenáři,

každý měsíc máme v kanceláři takzvaná Křesílka. Jedná se o poradu všech přibližně třiceti zaměstnanců a zaměstnankyň národní kanceláře Hnutí DUHA. Na těch posledních nám kolega Karel Polanecký (energetický expert a jeden ze služebně nejstarších) prozradil, jak název této porady vznikl.

V první kanceláři Hnutí DUHA, hluboko v devadesátých letech minulého století, byla zasedačka s nedostatečným počtem křesel. Proto platilo pravidlo, že kdo dřív přijde, ten sedí na křesle, kdo později, ten na zemi. Této „hře“ se začalo říkat Křesílka. A název zůstal dodnes, byť jsme se mezitím dvakrát přestěhovali a nyní sídlíme v moderním pasivním domě, kde jsou jen židle. Zato je jich dost pro všechny, a navíc platíme nízký „neziskovkový“ nájem a téměř nic za energie.

Toho dne, kdy jsme se dozvěděli o historii Křesílek, došla řeč i na jedno z prvních videí Hnutí DUHA. Opět šlo o energetika Karla, který v té době vedl projekt Hnutí DUHA, v rámci něhož jsme pomáhali lidem snížit výdaje za teplo. Karel nejen přímo frézoval stará okna například ve školách, ale také vystupoval ve zmíněném videu, kde vysvětloval postup frézování.

Zmíněné historicky myslím dobře ilustrují povahu Hnutí DUHA. Stavíme na tradici organizace, která vznikla spolu s bouřlivými událostmi roku 1989 a nebojí se říkat a prosazovat ani to, co zrovna není mocným po chuti. Zároveň jsme organizací, která se nebojí modernizovat a učit se nové věci. Ale hlavně planě nemluvíme, ale děláme věci, jež lidem v České republice opravdu prakticky pomáhají. Snížit účty za energii i závislost na dovozu ropy, plynu a uhelných dolech, třídit odpady, zachovat krásnou divokou přírodu, najít opravdu místní a zdravé potraviny...

Daří se nám to společně už 25 let. A to se patří oslavit! A protože bez vás – podporovatelů a podporovatelek Hnutí DUHA – by to nebylo možné, jste samozřejmě srdečně zváni.

Těším se na viděnou ve čtvrtek 23. dubna od 17.30 hodin v Podniku (Bubenská 1, Praha)!

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA

P.S.: V těchto dnech běží kampaň za spravedlivý systém v třídění odpadu. Děkujeme všem, kdo jej již podpořili. Pokud se chcete také zapojit, navštivte nás na hnutiduha.cz/recyklujeme nebo využijte přiložené složenky.

Obsah:	4	AKTUALITY, NOVINKY, UDÁLOSTI Co by vám nemělo uniknout.	16	SIMONA BABČÁKOVÁ Rozhovor, ve kterém nám herečka prozradila, jak a proč se angažuje i mimo divadelní angažmá.
	7	KOMPOSTOVÁNÍ VE MĚSTĚ Nerudovské „Kam s ním?“ platí v případě bioodpadu dvojnásob. Možnosti tu jsou a my víme jaké.	19	DIPLOMACIE NA TALÍŘI V čem je pro nás chystaná smlouva mezi Evropou a USA nevýhodná a v čem nebezpečná?
	10	LOKÁLNÍ POTRAVINY V ČECHÁCH Stojí o ně Češi vůbec? Co jedí a co chtějí, ukazuje náš exkluzivní průzkum a graf.	18	BLONDÁK HÝBE ČESKEM Osud rysího kotěte Blondáka představuje člen našich Rysích hlídek Jiří Beneš.

Poslanci odmítli ničení půdy

„Poslanci ANO, Úsvitu, KSČM s částí ČSSD a lidovců smetli senátorský návrh, který měl usnadnit stavby na orné půdě,“ tweetoval po důležitém hlasování Poslanecké sněmovny náš bývalý programový ředitel a expert na ochranu přírody Vojtěch Kotecký. Vědci a nevládní organizace vystoupili proti nebezpečným nápadům senátorů. Veřejnost upozornilo a poslance a poslankyně vyzvalo k zamítnutí senátorského návrhu i Hnutí DUHA.

Trapné váhání vlády kolem limitů

„Rozhodnutí o posunu územních limitů těžby na Mostecku je politicky neprůchodné, ekonomicky pochybné a z pohledu energetiky zbytečné,“ napsal David Tramba, přední český novinář specializující se na energetiku, v týdeníku Ekonom. Podobně se vyjadřují komentátoři i v dalších denících. Hnutí DUHA něco takového tvrdí už roky, ukazuje jasná čísla a prosazuje chytrá řešení namísto převracení krajiny naruby.

A nyní i Ministerstvo průmyslu a obchodu muselo uznat, že hnědé uhlí pod městy a továrnami naše energetika nepotřebuje, a napsalo to do energetické koncepce. Jenže šéf ministerstva, Jan Mládek z ČSSD, jako by to nečetl. Prosazuje prolomení těžebních limitů, které by prospělo pouze uhlobaronům. Ti mají totiž plán dodávat palivo – které dostávají téměř zadarmo od státu – do obstarožních elektráren a vyrábět dál elektřinu na vývoz.

Rozhodnutí se tak dál nesmyslně oddaluje a místní lidé žijí pod hrozbou ztráty nejen domova, ale také práce. Prolomení limitů by znamenalo zánik téměř pěti tisíc pracovních míst v oblasti, která by se změnila v měsíční krajinu, a to jen proto, aby mohlo pokračovat devět stovek zaměstnanců těžební firmy ve své práci.

Hnutí DUHA bude dál podporovat zdravý rozum proti finančním zájmům několika málo uhlobaronů. Pokud vás tato problematika zajímá, přečtěte si naše komentáře v Deníku Referendum a v Lidových novinách o tom, kdo přešlapuje, a také proč je potřeba držet dané slovo a limity potvrdit.

Týdny pro českou divočinu

Také letos pořádá Hnutí DUHA týdenní pracovní kurzy pro dobrovolníky, kteří se chtějí aktivně zapojit do praktické ochrany biodiverzity. Projekt známý širší veřejnosti pod názvem Týdny pro les a divočinu bude letos realizován na osmi lokalitách v šesti chráněných územích. V tomto roce zajistíme ubytování a stravu pro více než 150 dobrovolníků, kteří budou pomáhat s obnovou nejrůznějších biotopů. Zájemci mohou vybírat z již osvědčených lokalit, jako jsou Králický Sněžník, šumavská rašeliniště, bělokarpatská Ščůrnica, Žitková, Radějov či beskydský Smrk. Nově se letos vypravíme také do Podújí a Moravského krasu. Účastníky čeká nejen práce, ale těšit se mohou také na zajímavé odborné exkurze do oblastí mnohdy nepřístupných veřejnosti.

Tento projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

Co Češi jedí?

Co Češi jíst chtějí a také co si o tom, co jedí, myslí, ukazuje náš graf na stranách 10–11. Znázorněné výsledky vypadají samy o sobě vcelku povzbudivě. Ovšem jen do doby, než srovnáme Čechy s ostatními evropskými zeměmi. V nich totiž lidé nakupují daleko častěji potraviny přímo od farmářů a více jich také zastává názor, že místní potraviny podporují vznik pracovních míst v regionu. Vzhledem k tomu, že během posledních šesti let ministerstvo utratilo za kampaně na podporu českých potravin jeden a půl miliardy korun, je to poněkud alarmující. „Kvalitním lokálním potravinám by spíše než drahé marketingové kampaně a nepřehledné množství různých ‚českých‘ značek pomohla cílená podpora místním farmářům hospodařícím udržitelným způsobem a krátkým dodavatelským řetězcům, jako jsou prodeje ‚ze dvora‘, na farmářských trzích či prodejnách nebo například v rámci komunitou podporovaného zemědělství (KPZ),“ vysvětluje Klára Havlová. V Hnutí DUHA má na starosti spotřebitelská témata a na podporu lokálních potravin už rozjela Adresářfarmářů.cz, kde budou nově také informace právě o KPZ. „Nejde o Krabičku Poslední Záchrany, ale o oboustranně výhodné partnerství, které spotřebiteli zajišťuje pravidelnou dodávku čerstvých místních potravin po celou sezónu a farmáři jistotu odbytu a spravedlivé ocenění jeho práce.“ Doporučujeme vyzkoušet!

Ministr Brabec zveřejnil návrh pravidel pro národní parky

Po sérii návrhů na likvidaci Národního parku Šumava (poslední a nejhorší z nich jsme i díky vaší podpoře a aktivitě odvrátili na konci října) je tu konečně plán, s nímž se dá rozumně pracovat.

Návrh novely zákona, kterou se zpřesňují pravidla ochrany přírody ve všech čtyřech českých národních parcích, zlepšuje podmínky pro ochranu přírody. První, přírodní zóna národních parků bude muset v budoucnu zahrnovat minimálně polovinu plochy parku. Je to velká šance pro unikátní šumavskou divočinu.

Návrh Ministerstva životního prostředí zajišťuje dobrou ochranu krajiny před nevhodnou a masivní zástavbou. Avšak obsahuje i velmi problematická ustanovení. V první, nejpřísnější chráněné zóně vynucuje ponechání zbytečných asfaltových cest pod záminkou protipožární

ochrany. V lesích mimo přírodní zónu novela umožňuje i velkoplošné kácení lesů v rámci boje s kůrovcem, a to i v oblastech, které by měly být do přírodní zóny zařazeny v budoucnu.

Hnutí DUHA bude apelovat na poslance, aby problematické paragrafy změnili a zajistili kvalitní ochranu divoké přírody v národních parcích. Jistě v tomto úsilí opět nezůstaneme sami.

Magazín Hnutí DUHA,
XVIII. ročník,
číslo 1/2015.

Vydává:
Hnutí DUHA, Údolní 33, 602 00 Brno,
telefon: 545 214 431,
e-mail: pratele@hnuti-duha.cz,
www.hnutiduha.cz.

Redakce:
Helena Diesing, Jiří
Koželouh, Magda Svobodová,
Simona Horká,
Žaneta Gregorová.

Sazba a grafika:
Markéta Jedličková.

Foto:
obálka – 123RF,
editorial, aktuality – Markéta Jedličková.

Podávání novinových
zásilek povolila Česká
pošta, s. p., OSP
Brno, č.j. P/23623/93
ze dne 25. 10. 1993.
Registrováno u MK ČR
E 12145.

Tištěno na recyklovaném
papíře.

Hnutí DUHA prosazuje
zdravé prostředí pro
život, pestrou přírodu
a chytrou ekonomiku.
Dokážeme rozehýbat
politiku a úřady, jednáme
s firmami a pomáháme
domácnostem. Našich
výsledků bychom nedosáhli
bez podpory tisíců lidí,
jako jste vy.

JAK SE ŽIJE PĚSTITELŮM KÁVY

KÁVU BEREME JAKO SAMOZŘEJMOST. MÁLOKDO SI VŠAK UVĚDOMUJE, ŽE JE TO VLASTNĚ LUXUSNÍ ZBOŽÍ A ŽE ZA JEJÍM PĚSTOVÁNÍM STOJÍ OBROVSKÁ DŘINA MILIONŮ DROBNÝCH PĚSTITELŮ Z AFRIKY, ASIE A LATINSKÉ AMERIKY. TI ROSTLINKY KÁVY DENNĚ OPEČOVÁVAJÍ NA STRMÝCH POZEMCÍCH VLASTNÍCH POLÍČEK. PO SKLIZNI KÁVU ODSLUPKUJÍ, USUŠÍ A PRODÁVAJÍ. VĚTŠINOU ZA MIZERNÉ VÝKUPNÍ CENY. KÁVA JE PŘI TOM JEJICH HLAVNÍM ZDROJEM PŘÍJMU.

Přibližně 80 % produkce kávy pochází od 25 milionů drobných pěstitelů. Jejich pozemky často leží v regionech, které jsou obtížně dostupné, v místech bez přívodu elektřiny a vody, kam většinou místní vlády investují pouze minimální prostředky do oblastí vzdělávání, zdravotní péče nebo dopravy.

Pěstování kávy je dřina. Ursulo Gano Lopez z guatemalského družstva Tajumuco, jehož káva je k dostání také v České republice, přibližuje: „Mám 2 hektary půdy. Je to hodně práce. Nejprve se plantáž připravuje, poté hnojí, potom se prosekává mačetou, následuje další hnojení a další prosekávání.“ Ručně sklizené zralé plody musí pěstitelé odslupkovat, usušit a prodat za takovou cenu, aby se jejich rodina finančně zabezpečila na celý příští rok až do další sklizně.

Vedle tvrdé práce se pěstitelé potýkají také s nízkými výkupními cenami. Například v Latinské Americe se stávají „kořistí“

místních výkupců, kterým se říká „coyotes“. „Kojoti jsou stále součástí dodavatelského řetězce chiapaské kávy. Tito překupníci využívají špatné pozice pěstitelů. Za kávu jim dávají velmi nízké ceny,“ doplňuje Eimar Velazquez Mazariegos z družstva ISMAM v mexickém Chiapasu.

MŮŽE POMOC SYSTÉM FAIR TRADE

Pro běžné pěstitele kávy bývá prvním krokem ke zlepšení jejich situace vzájemné spojení sil. Farmáři v regionech spolu proto zakládají pěstitelská družstva a organizace. Opravdovou změnu nabízí pěstitelům ale až systém fair trade. „Zapojení do fair trade přináší pěstitelům především stabilitu a také jistotu, že se jejich rodiny užijí pěstováním vlastní kávy. Tendenci poslední

FAIRTRADOVÁ KÁVA WALFREDA MARTINEZE Z DRUŽSTVA FEDECOCAGUA V GUATEMALE JE SOUČÁSTÍ FAIR CAFÉ /WWW.FAIRCAFE.CZ/, KTERÉ JE MOŽNÉ ZAKOUPIT I V ČR. PRODÁVÁ HO NEZISKOVÁ ORGANIZACE NAZEMI.

doby je zařadit se do nějakého družstva, protože pěstitelé jsou sami zranitelnější. Neznají ceny a prodávají kávu hodně pod cenou, nemají technickou podporu družstva,“ uvádí Walfred Martinez z družstva Fedecocagua v Guatemale.

Fairtrade je celosvětově nejrozšířenější etickou certifikací výrobků z tzv. rozvojových zemí, je do něj zapojeno 660 000 pěstitelů kávy, kteří se sdružují ve 402 družstvech. Certifikace Fairtrade nabízí pěstitelům jistotu minimální výkupní ceny a sociální příplatek. Výkupní ceny kryjí náklady na pěstování a důstojný život. Pěstitelskému družstvu navíc odběratel vyplácí sociální příplatek, který se ukládá do komunitního fondu. Pěstitelé pak sami demokraticky rozhodují o tom, jak použijí tyto finanční prostředky. Většinou se jedná o podporu vzdělávání, sociální projekty, výstavbu silnic nebo studny, zajištění lékařské

péče nebo poskytnutí studijních stipendií pro děti. V roce 2013 čítaly sociální příplatky v souhrnu přes 86 milionů eur.

Felipe Perez Pablo z družstva Todosanterita v guatemalské horské vesnici Todos Santos vzpomíná: „Díky fair trade jsme udělali spoustu věcí, aby se naše komunita měla lépe. Dřív jsme neměli pitnou vodu, teď ji máme. Dřív jsme neměli cesty, teď je máme. Dřív tu nebyla škola, teď tu je. Zřídili jsme tu taky zdravotnické středisko, kde poskytujeme základní péči. Spoustu věcí se nám díky družstvu podařilo zlepšit.“

Vyhráno ale stále nemají, sice se nyní kávou užijí, nově však musí čelit změně klimatu a epidemii tzv. kávové rzi. Ta jim prý letos poničila 70 % úrody. Mnoho pěstitelů se bojí, že bude muset skončit s pěstováním kávy a zároveň věří, že se jim to s pomocí fairtradových družstev podaří překonat.

KOMPOST VE MĚSTĚ

Věděli jste, že až 40% odpadu z domácností tvoří bioodpad? Mohu to potvrdit z vlastní zkušenosti. Náš koš na zbytky z kuchyně se plní ze všech košů nejrychleji a dceři, která má na starost jeho pravidelné vynášení na kompost, se to vůbec nelíbí. Možná si teď postesknete, že kdybyste měli hromadu kompostu na vlastní zahrádce za domem, vynášeli byste ho s radostí. Všechno jde, když se chce – v dnešní době můžete i uprostřed velkoměsta nejen zahradničit, ale i kompostovat.

Třídění odpadu a využívání organických zbytků z domácností patří k modernímu životnímu stylu. S tím by zcela jistě souhlasily Lucie Lankašová a Kristina Regalová – dvě podnikavé dámy, které procestovaly několik cizích zemí a rozhodly se některé dobré nápady, jež na svých cestách posbíraly, přenést do Prahy. Tak vznikla KOKOZA – společensky prospěšný podnik, který propaguje právě kompostování a zahradničení ve městě. Snaží se inspirovat a motivovat k tomu, aby byl život ve městě veselější, zdravější a zelenější.

Zahrada rajských potěšení

Komunitní zahradničení, urban gardening, urban farming... Na první pohled to vypadá, že na tyto pojmy potřebujeme slovník. Jak se v nich vyznat?

Komunitní zahrady u nás v posledních letech vesele přibývají. Mezi lidmi jsou oblíbené, protože se na nich nepěstuje jen dobrá zelenina, ale i dobré vztahy. Nejde v nich totiž jen o velkou úrodu, ale především o stmelování lidí. „Komunitní zahradničení často nepřináší užitek v podobně zásoby zeleniny na celou sezonu a ještě k zavaření na zimu, ale nabízí způsob, jak aktivně, zdravě a smysluplně trávit volný čas ve městě. Jedná se o aktivity, které si řídí komunita v místě, kde se nachází komunitní zahrada,“ vysvětluje Lucie Lankašová.

Označení urban gardening zahrnuje i další způsoby pěstování ve městě. Patří sem jednak tradiční zahrádkářské kolonie, ale i využívání vnitrobloků nebo střech ve městě. Lidé zkrátka zakládají malé funkční zahrady, kde se dá, a dokonce i na místech, kde bychom je vůbec nečekali. „Střechy u nás zatím využíváme pro městské

pěstování málo, na rozdíl od New Yorku, kde i na střechách fungují městské produkční farmy. Produkční pěstování ve městě pak označujeme jako urban farming,“ doplňuje Lankašová. Dobrá zpráva tedy je, že aktivních lidí přibývá. A přidat se může opravdu každý. Právě KOKOZA do svých projektů zapojuje i lidi se zdravotním znevýhodněním nebo seniory. Pravidelně také pořádá kurzy a workshopy – aktuální nabídku naleznete na internetových stránkách www.kokoza.cz.

Módní vlna?

Jak se u nás budou tyto způsoby zahradničení dále vyvíjet, to ukáže teprve čas. Nelze totiž jednostranně tvrdit, že ruce ušpiněné od hlíny lákají každého z nás. Vždyť na venkově či okrajích měst lidé pěstují raději trávníky a plastové bazény než ovoce a zeleninu. Lucie Lankašová však v trvalou budoucnost komunitních zahrad pevně věří: „Nemyslím si, že se jedná o chvilkový trend, ale o dlouhodobou tendenci, která plní lidem aktuální potřeby. Mohou být aktivní v místě, kde žijí – v bezprostřední blízkosti svého domova mají možnost pěstovat pro radost i užitek, potkávat sousedy a nabídnout smysluplné trávení času svým dětem.“ Opačný obrázek s trávníky a bazény pokládá propagátorka komunitních zahrad a kompostování za důsledek hojnosti a plných regálů v supermarketech, které najdeme za každým rohem. „Někteří lidé si zkrátka neuvědomují daň, kterou platí v podobě snížené kvality potravin a uhlíkové stopy. Proto mohou být komunitní zahrady prvním místem – startovacím můstkem, kde téma lokálního pěstování zase pokvete. Odtud už není daleko k programům, jako je komunitou podporované zemědělství a podobně. Protože rajče ze supermarketu nikdy nebude chutnat stejně jako to, které si vlastnoručně vypěstujete.“

Do popelnice ne!

Bioodpad není jen tak obyčejný odpad. Je to zároveň i hodnotná surovina, kterou lze přeměnit v kompost, tedy v kvalitní organické hnojivo. To můžeme znovu využít k pěstování rostlin, ať už na vlastní zahrádce, nebo třeba ve společné komunitní zahradě. Pokud bioodpadem plníme běžné popelnice, dostane se spolu se směsným odpadem na skládku, kde hnije, zapáchá a tvoří skleníkové plyny, či do spalovny. Vzdáváme se tím cenné suroviny, která se mohla vrátit zpět do půdy a obohatit ji.

Půda, která trpí nedostatkem organické hmoty, špatně váže vodu a je mnohem náchylnější k erozi. Voda či vítr pak nenávratně odnášejí nejurodnější svrchní vrstvu půdy z polí. S tím souvisejí i povodně, které jsou v posledních letech bohužel stále častější. Každý z nás může půdě v tomto jejím boji pomoci. Když budeme organický odpad třídit, příroda si s ním sama poradí – dostane zpět, co jí patří, a my navíc snížíme množství směsného komunálního odpadu.

Jak na věc

I když žijete ve městě a nevládníte žádné pozemky, máte několik možností, jak bioodpad separovat a zpracovávat. Přímo doma v bytě můžete mít tzv. vermikompostér (z latinského vermes – červ, žížala), který se pohodlně vejde téměř na každý balkon, chodbu či

MÁTE SOUTĚŽIVÉHO DUCHA?

SOUTĚŽIT SE DÁ V LECČEMS. POKUD SI SAMI NA SOUTĚŽ KRÁSY NETROUFÁTE, MŮŽETE DO NÍ PŘIHLÁSIT SVŮJ KOMPOST! SOUTĚŽ MISS KOMPOST UŽ MÁ NĚKOLIKALETOU TRADICI A PŘIHLÁSIT SE DO NÍ MŮŽE KAŽDÝ, KDO KOMPOSTUJE PRO SVOJI VLASTNÍ POTŘEBU. DISCIPLÍNY JSOU PODOBNÉ JAKO V KAŽDÉ JINÉ SOUTĚŽI KRÁSY, ALE KROMĚ VZHLEDU, VLASTNOSTÍ A ORIGINALITY JE DŮLEŽITÝ TŘEBA I JÍDELNÍČEK. ZKRÁTKA A JEDNODUŠE – KOMPOSTY JSOU IN!

třeba do sklepa. O zbytky z vaší kuchyně se v něm postarají žížaly, nejčastěji tzv. kalifornské žížaly, které se rychle množí a jsou „hladovější“ než ty naše. Na to, aby přeměnily bioodpad na kompost, jim stačí pouhé tři měsíce. Vermikompostér se skládá z několika nádob umístěných na sobě, které si můžete buď koupit, nebo sami vyrobit.

Pokud uvažujete spíše o komunitním zahradničení a kompostování, stačí se domluvit s několika sousedy, najít vhodné místo, získat souhlas majitele pozemku a společně založit komunitní kompostér. I zde máte na výběr klasický komorový kompostér nebo speciální zabezpečený kompostér, který odradí případné vandaly i hlodavce. Navíc se vyhnete nechtěným odpadkům náhodných kolemjdoucích, které v kompostu rozhodně nemají co dělat.

Funguje to!

Inspirativních příkladů komunitního kompostování je celá řada. Průkopníkem byla pražská městská část Řepy, kde se z iniciativy místních občanů začal rodit projekt už před devíti lety. Dalším příkladem mohou být Semily, kde se kompostuje na všech místních sídlištích, a navíc mohou občané bezplatně využít i městskou komunitní kompostárnu. Pozadu nezůstává ani Brno, například v Ostopovicích vybudovali sběrný dvůr s komunitní kompostárnou a zákaz pálení zahradního odpadu navíc přispěl ke zlepšení kvality ovzduší.

Jestliže jsou pro vás zmíněné varianty domácího i komunitního kompostování neschůdné, ale mrzí vás, že organický odpad z vaší domácnosti končí na skládkách či ve spalovnách, můžete si alespoň objednat tzv. hnědou popelnici. I v tomto případě je ideální domluvit se s více sousedy, podělit se o náklady na její pořízení a plnit ji bioodpadem společně. Kromě zmíněných výhod tak můžete ušetřit za svoz komunálního odpadu.

I ve velkém

Na některých místech se v rámci systému nakládání s odpady starají o využití bioodpadu města a městské části. Příkladem je pražská městská část Slivenec, kde se bude stavět kompostárna. Návrh na její výstavbu vyšel z potřeb občanů a podle Jany Plamínkové, zastupitelky a radní hlavního města Prahy a současně i starostky MČ Slivenec, ho přijali místní zastupitelé kladně: „Jedinou obavu měli z možného zápachu, ale tu rozptýlila návštěva kompostárny v Úholičkách. Zařízení bude umístěno dostatečně daleko od zástavby, a nebude tudíž občany nijak obtěžovat. MČ Praha-Slivenec dokonce věnovala městu na výstavbu potřebný pozemek.“

Termín zahájení provozu kompostárny zatím nelze přesně stanovit, ale pokud vše půjde podle plánu, měla by být její výstavba dokončena ještě v letošním roce. Jana Plamínková popisuje celý proces jako běh na dlouhou trať. Od vytipování vhodného pozemku uběhlo již 8 let. Bude to první kompostárna v Praze a teprve se ukáže, jestli bude sloužit jako modelový příklad pro další městské části. Do budoucna je však potřeba řešit tuto problematiku komplexně: „V budoucnu je plánovaný celoplošný sběr bioodpadů nejen v zástavbě rodinných domů, ale i v sídlištní zástavbě tak, aby bylo občanům umožněno „pohodlné“ odložení bioodpadu, jako je tomu

**ZDRAVĚ, A HLAVNĚ HRAVĚ
ZEPTEJTE SE SVÝCH DĚTÍ, JESTLI BY
CHTĚLI MÍT DOMA ŽÍZALY. SICE TO
NENÍ TYPICKÝ DOMÁCÍ MAZLÍČEK, ALE
JSEM SI JISTÁ, ŽE VĚTŠINĚ Z NICH SE
RADOSTNĚ ZABLÝSKNE V OČÍCH. CE-
LOROČNÍ POZOROVÁNÍ ŽIVOTA VAŠICH
NOVÝCH SPOLUBYDLÍČÍCH JE URČITĚ
ZAUJME – BUDE TO POUČNÉ A ZÁBAV-
NÉ ZÁROVEŇ. A POKUD SE POCHLUBÍ
SVÝM SPOLUŽÁKŮM, VAŠE MALÉ ZVÍ-
ŘECÍ ZOO JISTĚ NEBUDE TRPĚT NEDO-
STATKEM NÁVŠTĚVNÍKŮ.**

ve vyspělých západoevropských státech. Sběr bude realizován pomocí speciálních kontejnerů. Svoz a zpracování bioodpadu by mělo výhledově probíhat v kompostárnách zřízených městem,“ dodává Plamínková.

Kudy kam?

Letos vstoupila v platnost vyhláška, podle které mají obce povinnost zajistit vedle sběru papíru, skla, plastů a kovů i třídění bioodpadu. Směrnice Evropské unie dále požaduje po všech členských státech, aby snížily podíl skládkovaného bioodpadu na 35 % množství, které se skládalo v roce 1995. Cíl je optimistický: v roce 2030 by se mělo 70 % odpadů recyklovat, 20 % spalovat a pouze 10 % skládkovat. Odlehčí tato opatření našim popelnicím?

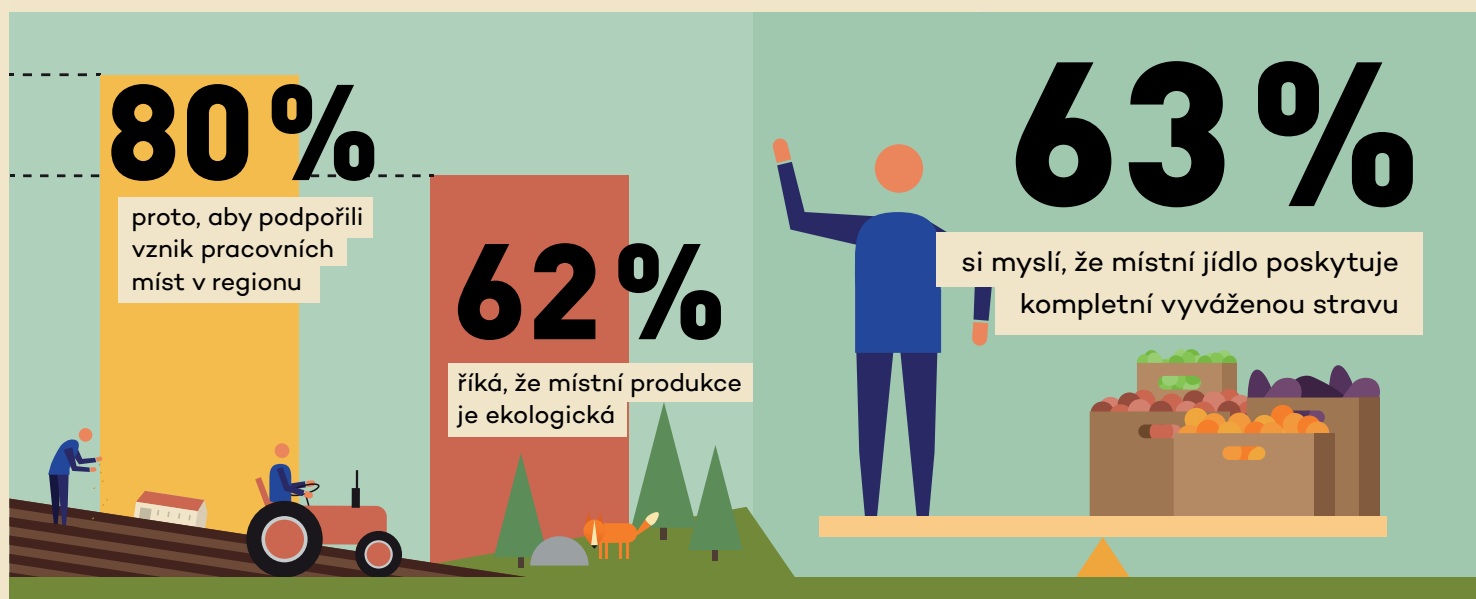
Ivo Kropáček, specialista na odpady z Hnutí DUHA, upozorňuje na to, že česká vláda bohužel směřuje opačným směrem: „Cíl pro recyklaci a kompostování si namísto zvýšení snížila z 50 % na cca 35 %. A ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO) prosadil do novely zákona o odpadech zákaz skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024. Pokud tedy recyklaci požaduje nízkou a skládkování minimální, pak už zbývá pouze spalování a úprava odpadů. To by se však týkalo až 65 % doposud produkovaných odpadů, což je velmi mnoho.“

Protože bioodpady tvoří z celkového množství odpadů velice podstatnou část (uvádí se již zmíněných 40 %), je potřeba věnovat jim patřičnou pozornost a vsadit na osvětu. Je to totiž na každém z nás. Tak směle do toho – zapojte se, třídte, kompostujte a využívejte cenné hnojivo na svých zahrádkách a ve svých květináčích!

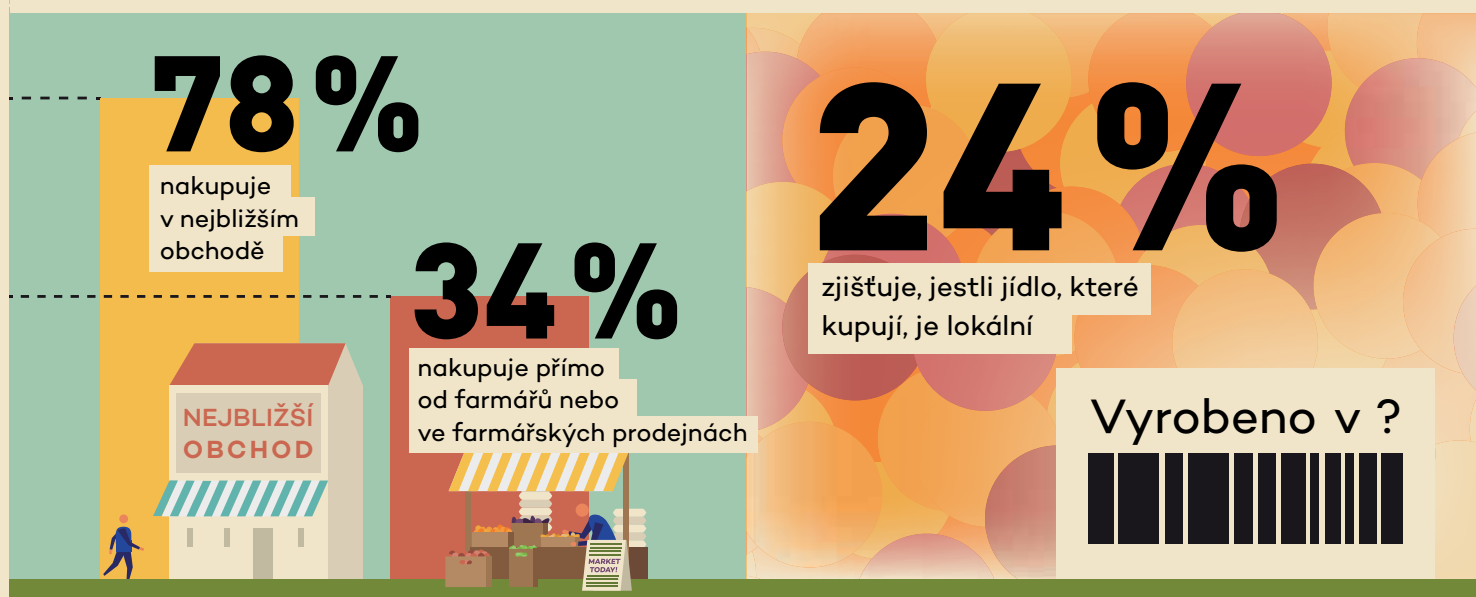
LOKÁLNÍ POTRAVINY!

CO SI ČEŠI OPRAVDU MYSLÍ?

PROČ NAKUPUJÍ MÍSTNÍ JÍDLO

JAK LIDÉ NAKUPUJÍ

DOTAZNÍK: HNUTÍ DUHA A JÁ

ČÁST PRVNÍ

1 Hnutí DUHA podporuji (lze zvolit obě možnosti):

- jednorázovými dary
 trvalým příkazem

2 Podporujete trvalým příkazem nebo inkasem nějakou jinou organizaci než Hnutí DUHA?

- ne
 ano, jednu
 ano, dvě
 ano, tři
 ano, více než tři

NAŠE MILÉ DÁRKYNĚ A NAŠÍ MILÍ DÁRCI,

OBRAČÍME SE NA VÁS S PROSBOU O VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU. SNAŽÍME SE PEČOVAT O NAŠE DÁRCE TAK, ABY TO BYLO OBOUSTRANNĚ PŘÍJEMNÉ, HODNOTNÉ A OBOHACUJÍCÍ. JE NA ČASE ZEPTAT SE PŘÍMO VÁS, JAK JSTE SPOKOJENÍ A JESTLI VÁM NĚCO NECHYBÍ. S VÍCE NÁZORY DOKÁŽEME POSKYTOVAT NEJEN LEPŠÍ PÉČI O DÁRCE, ALE V DŮSLEDKU I ZLEPŠIT NAŠ DALŠÍ BOJ ZA KVALITNÍ POTRAVINY, ČISTŠÍ VZDUCH A VÍCE PROSTORU PRO DIVOČINU.

JAK NA TO? DOTAZNÍK MŮŽETE VYPLNIT RUČNĚ, VYTRHNOUT JEJ ZPROSTŘEDKA MAGAZÍNU EVERGREEN, VLOŽIT DO OBÁLKY A POSLAT NÁM JEJ NA ADRESU HNUTÍ DUHA, ÚDOLNÍ 33, 602 00 BRNO.

NEVÁHEJTE SE VŠAK PUSTIT I DO JEDNODUCHÉHO ONLINE VYPLŇOVÁNÍ NA WWW.HNUTIDUHA.CZ/DOTAZNIK.

JAKO MALÉ PODĚKOVÁNÍ JSME PRO VÁS PŘIPRAVILI SÉRII SAMOLEPEK S FARMÁŘSKÝM MOTIVEM.

DOTAZNÍK JE ANONYMNÍ. ÚDAJE, KTERÉ NÁM POSKYTNETE, NEPŘEDÁME ŽÁDNÝM DALŠÍM SUBJEKTŮM. U KAŽDÉ OTÁZKY NAJDETE INSTRUKCE, JAK JI SPRÁVNĚ VYPLNIT.

VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU BY VÁM NEMĚLO ZABRAT VÍCE NEŽ 10 AŽ 15 MINUT.

S DÍKY

JIŘÍ KOŽELOUH, PROGRAMOVÝ ŘEDITEL HNUTÍ DUHA

3 Hnutí DUHA vydává celou řadu tištěných i elektronických materiálů. Některé z nich se pravděpodobně dostávají i k vám. Chtěli bychom vás poprosit, abyste si prošli jednotlivé materiály a u těch, se kterými se setkáváte, označili, zda jsou pro vás informace v nich obsažené důležité, zajímavé a užitečné.

	Znám?		Důležité?			Zajímavé?			Užitečné?		
e-mailový zpravodaj Novinky Hnutí DUHA – Duhovky	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
e-mailový zpravodaj Šumavky	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
e-mailový zpravodaj Ze života Neplatičů – newsletter Neplatičů	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
e-mailové informace o kampaních s případnou žádostí o jednorázový dar	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
e-mailový zpravodaj Novinky Benefičního obchodu Hnutí DUHA	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
magazín pro dárce	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
výroční zpráva	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
Sedmá generace	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
internetové stránky www.hnutiduha.cz	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
Facebook Hnutí DUHA	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
Twitter Hnutí DUHA	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím
publikace a studie Hnutí DUHA	Ano	Ne	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím	Ano	Ne	Nevím

ČÁST DRUHÁ – MAGAZÍN Hnutí DUHA

4 **Magazín rozesíláme v papírové podobě poštou nebo elektronicky. Kterou variantu dostáváte vy?**

- tištěnou verzi – poštou
 elektronickou verzi – e-mailem
 nic nedostávám

5 **Vyhovuje vám způsob, jakým vám magazín doručujeme?**

- ano
 ne
 nevím

6 **Co vás obvykle napadne, když se vám dostane do rukou nové vydání/číslo magazínu Hnutí DUHA?**

.....
.....
.....
.....

7 **Zhodnoťte prosím magazín Hnutí DUHA na desetibodové škále. 1 znamená, že se vám velmi líbí, 10 znamená, že se vám nelíbí vůbec.**

líbí 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 nelíbí

8 **Pokud chcete, napište prosím jakýkoli svůj komentář k magazínu.**

.....
.....
.....
.....

9 **Jsme rádi, když se k našemu magazínu dostane více čtenářů. Kolik lidí kromě vás pravidelně čte magazín Hnutí DUHA?**

- nikdo další
 1
 2
 3
 4 a více
 nevím

10 **Chtěli byste od nás (pravidelně) dostávat kromě magazínu a e-mailových newsletterů něco dalšího?**

- ano
Co by to mělo být?

.....
.....
.....

- ne
 nevím

ČÁST TŘETÍ

Tato část se týká péče o naše dárce. Pokud (zatím) nejste dárce Hnutí DUHA, přejděte prosím k otázce č. 18 – Benefiční obchod.

11 **Velmi si vážíme vaší finanční i jiné podpory, pro naši práci je klíčová. Společně vytváříme silnou organizaci. Zajímalo by nás, jak vám naše péče o dárce vyhovuje.**

Zkuste nás prosím v jednotlivých „předmětech“ oznámkovat jako ve škole. Případně připojte svůj komentář.

3x ročně magazín Hnutí DUHA (hodnoťte zejména frekvenci, užitečnost a zajímavost informací)

Známka:

Váš komentář:

.....
.....
.....

Příležitostné e-mailové informování o práci Hnutí DUHA s případnou žádostí o jednorázový dar (hodnoťte zejména frekvenci a obsah)

Známka:

Váš komentář:

.....
.....
.....

Newsletter Duhovky, případně další newslettery (hodnoťte frekvenci, obsah a rozsah)

Známka:

Váš komentář:

.....
.....
.....

12 V posledních letech zasíláme potvrzení o přijatém daru za předchozí rok e-mailem a umožňujeme editaci osobních údajů. Využili jste možnosti editovat, resp. aktualizovat své osobní údaje?

- ano
- ne
- nevím

13 Vyhovuje vám způsob doručení potvrzení o daru do konce ledna?

- ano
- ne
- nevím

14 Pro zkvalitnění našeho vztahu s dárci některým z vás i voláme. Byli jste z naší strany kontaktováni telefonicky?

- ano
- ne
- nevím

15 Pokud jsme se s vámi spojili telefonicky, při jaké to bylo příležitosti (lze zvolit více možností)?

- žádost o znovuoobnovení trvalé podpory
- informování o aktivitách Hnutí DUHA a žádost o příspěvek na ně
- žádost o navýšení daru
- přání k Vánocům
- jiné:.....
- nevím

16 Jak na vás telefonický rozhovor působil?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17 Uvítali byste telefonický kontakt s námi i v budoucnu?

- spíše ano
- rozhodně ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- nevím / je mi to jedno

ČÁST ČTVRTÁ

18 Hnutí DUHA provozuje Benefiční obchod na stránkách <http://obchod.hnutiduha.cz>. Nakoupili jste už někdy zboží v našem e-shopu?

- ano
- ne

19 Pokud jste služeb Benefičního obchodu využili, jak jste byli spokojeni s jeho službami? Opět můžete hodnotit jako ve škole (do svých úvah prosím zahrňte svoji (ne)spokojenost s vybraným zbožím, včasností dodávky a komunikací). Pokud chcete, připojte svůj komentář.

Známka:
Komentář:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20 V magazínu Hnutí DUHA pravidelně zveřejňujeme výtah z naší výroční zprávy, a sice každý rok ve 2. čísle. Je pro vás tento způsob informování dostatečný, nebo byste raději dostávali pravidelně naši kompletní výroční zprávu?

- výtah z výroční zprávy v magazínu je dostatečný
- raději bych dostával/a výroční zprávu samostatně
- nevím

21 Od našich kolegů z některých evropských zemí víme, že se čas od času objeví lidé, kteří se rozhodnou část svého majetku odkázat v závěti neziskovým organizacím. Uvažovali jste někdy i vy o obdobném způsobu podpory neziskových organizací?

- ano
- ne
- je to pro mě novinka, budu o tom přemýšlet
- nevím

ZÁVĚREČNÁ ČÁST

A na závěr bychom chtěli poprosit o několik vašich osobních charakteristik, které nám umožní s výsledky dotazníku lépe pracovat. Rádi bychom se o vás dozvěděli trochu více než jen to, že nás podporujete a jak nás vnímáte.

22 Jste:

- muž
- žena

23 Do které věkové skupiny patříte?

- do 25 let
- 25–35 let
- 36–50 let
- 51–65 let
- nad 65 let

24 Jaké je vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

- základní
- středoškolské
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

25 Kolik obyvatel bydlí v obci, ve které žijete (nemusí jít o trvalé bydliště, pokud se v něm nezdržujete)?

- do 2000 obyvatel
- 2000–10 000 obyvatel
- 10 001–50 000 obyvatel
- 50 001–100 000 obyvatel
- nad 100 000 obyvatel

V úvodu jsme zmiňovali, že je dotazník anonymní. To samozřejmě platí, ovšem pokud chcete být zařazeni do slosování o 10 poukázek do Benefičního obchodu Hnutí DUHA v hodnotě 200 korun, vyplňte prosím svůj e-mail:

.....

Chcete nám něco vzkázat?

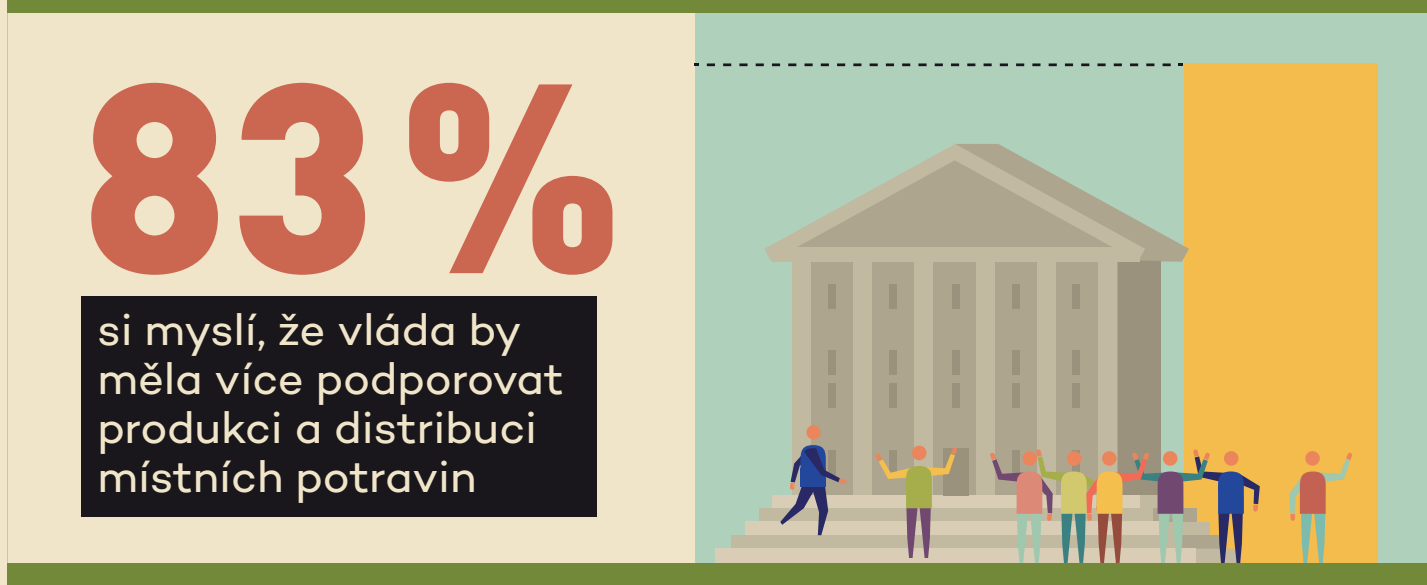
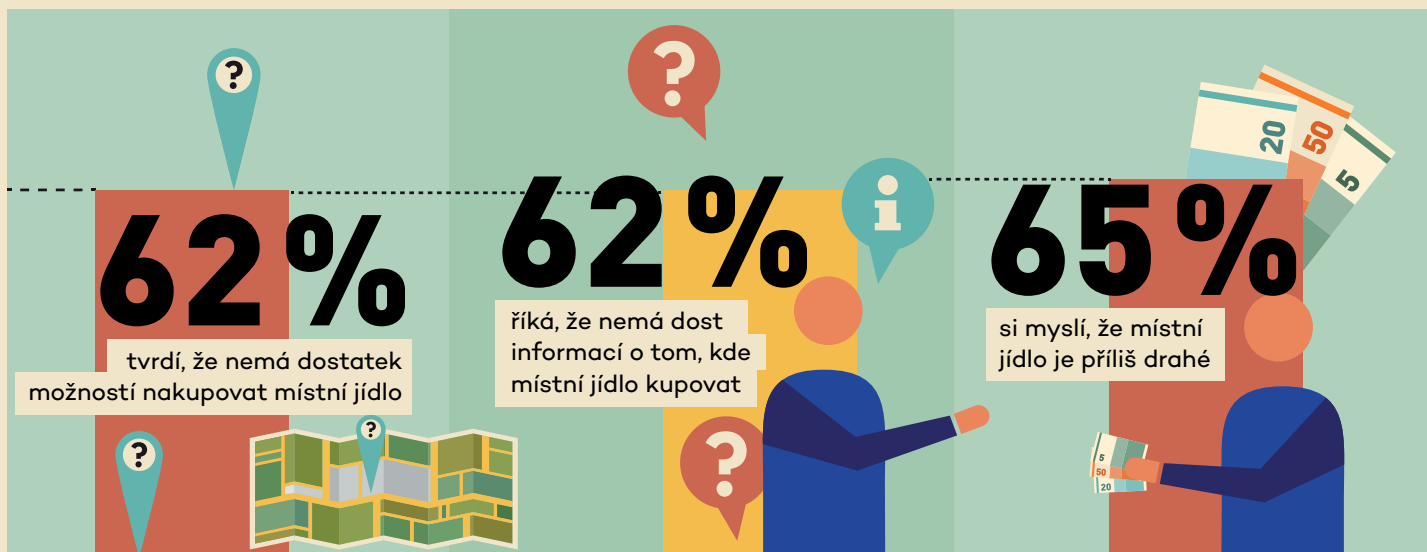
Uvítáme jakoukoli další zpětnou vazbu:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Velmi vám děkujeme za váš čas a energii. Data získaná z dotazníku nám pomohou v naší další práci.

CO ČEŠI CHTĚJÍ

CO JE POTŘEBA

1 Podporovat veřejnými financemi (například z Programu rozvoje venkova) místní, drobné farmáře hospodařící šetrně k přírodě – ne průmyslové zemědělství.

2 Rozšířit mýtné pro kamiony i na silnicích nižších tříd, zvýšit sazby a zavést další opatření motivující spíše k místní spotřebě než vývozu.

3 Více informací i možností k nákupu potravin od místních, drobných farmářů.

Lokální potraviny byly v průzkumu představeny jako potraviny vyprodukované v místní oblasti způsobem šetrným k přírodě (za použití méně pesticidů, umělých hnojiv atd.).

ZAPOJUJI SE

Chřipkové epidemie nutí k improvizacím, ve kterých je razantní žena Simona Babčáková jako ryba ve vodě. Povídaly jsme si nakonec telefonicky na lince Praha–Brno. Pohoda, upřímný smích, ale i roztrpčení nad současným stavem společnosti. Všechny tyto emoce dokázalo zachytit dálkové spojení s divadelní, seriálovou a filmovou herečkou.

Kde jsem vás zrovna zastihla? Doma. Dnes mám volný den a jdu na fyzioterapii. Budu trávit čas s rodinou. Já vlastně nemám nic jako „běžný den“. Mě by stereotyp zabil.

Rovnou skočím na vážnější otázky. Jak vnímáte současnou společnost, ať už českou, nebo světovou?

Inferno. Peklo. Jako společnost jsme se dostali do bodu, kdy jsme nastavili a přijali pravidla, která se příliš neslučují s potřebami lidské bytosti. Mám pocit, že společnost si život neuvěřitelně komplikuje a zneprůjemňuje, zrazujeme sami sebe. Naštěstí přibývá lidí, u kterých vidím v očích život a jiskru.

Takže lidé podle vás nejsou dostatečně aktivní?

Absolutně ne, nejen ve smyslu občansky aktivní, ale i aktivní ve smyslu skutečného zájmu o sebe. Chodí do práce a z práce, koukají na seriály, „nějak“ se postarají o děti, ale jsou de facto pořád nepřítomni. Jako roboti.

Co myslíte, že by se mělo konkrétně v naší – české – společnosti změnit?

Jediná cesta je, aby každý sám za sebe dělal to nejlepší, co umí, pro rozkvet svého života. S tím souvisí i přiznání určitých potřeb. Třeba já, aby můj život kvetl, mám potřebu se občansky angažovat, protože to k tomu patří. Uvědomuju si, že jsem součástí nějakého společenství, které má na mě velký vliv, a pokud se nebudu o nic zajímat, budu jenom v roli oběti. A to už neketu. Lidé by měli přestat být tupé ovce, a naopak pátrat po tom, odkud jsou a jaký je jejich smysl života, a z toho vyplývají další věci. Zapojuji se v projektu Světová škola Člověka v tísní, kde jsou studenti inspirováni k tomu, aby se občansky angažovali. Třeba aby vyčistili se spoluobčany kilometr potoka. Nebo kluci z VŠ v Brně udělali v domově důchodců školení práce s počítačem. Jednoduché věci. Vyprávění o tom, co jim to dalo, je pak právě ta přidaná hodnota. Příjemný pocit z toho, že jsme prospěšní, je také základní potřeba lidské bytosti. Někam patřit, vědět, kde je moje místo a jaký má moje existence smysl pro celek.

Podporujete Hnutí DUHA a také další organizace. Jaké jsou podle vás problémy, které by ekologické organizace měly řešit?

Nemám dostatečný vhled do situace a možností, abych mohla být kritická. Jsem v panice z toho, kolik korporací bezohledně likviduje planetu. Jsem vděčná za jakoukoli aktivitu a existenci jakékoli organizace, která se snaží cokoli dělat.

Napadlo vás, že byste třeba jela na šumavskou blokádu zabránit ilegálnímu kácení?

Velmi oceňuju odvahu lidí, kteří do toho šli a podstoupili riziko, protože ve finále se jim skutečně podařilo na problém upozornit a dosáhnout změny. Snažím se je podpořit ze zálohy tím, že podepisuji petice a veřejně vyjadřuji podporu, třeba i rozhovorem pro vás.

Dejvické divadlo, v němž hrajete, je špičkou mezi divadly. Je pro vás i u neziskových organizací důležitá kvalita?

Ano, Dejvické divadlo je špičkou. A to i díky kultivaci vnitřních sociálních vztahů. Spolupracuji s neziskovkami různého typu už přes 12 let podle toho, kam mě vítr zavane. Cítím, že se velice zvyšuje profesionalita neziskových organizací. Snaží se navázat se sponzory a donory vztah a daleko víc řešit, co by tito dárci potřebovali, aby pro ně byla podpora neziskového sektoru maximálně uspokojivá. To se mi líbí, je to změna, investice do vztahu, nejen do té materiální výměny. Hnutí DUHA je další takovou organizací – spolu s Asistencí a Člověkem v tísní. Také mi přijde dobré, že neziskové organizace začínají čím dál více spolupracovat mezi sebou, protože je spousta témat, ve kterých se překrývají. Ziskají větší sílu a serióznost při jednání s partnery, ať už na úrovni úřednictva, nebo konkrétních osob.

Zmínila jste životní potřeby. Co pro vás znamená herectví?

To je jako kdybyste se zeptala vášnivého ornitologa, co ho zajímá na ptácích. To je vášně, cesta srdce, láska, krása. V této činnosti jsem doma, cítím, že do divadla patřím. To je to, k čemu jsem byla předurčena. Cítím se svobodná, zažívám slast a radost z dobře vykonané práce. Což je další velká potřeba lidské bytosti.

Co k tomu pocitu směřuje?

Základem je to příjemné pracovní prostředí čili vztahy. Vědomě se o ně starám. Jsem šťastná, že máme s kolegy hezké vztahy. Nezažila jsem v souvislosti s herectvím nepřijemné pracovní prostředí, nějaké naschvály. A druhá věc je uspokojení ze zájmu diváků o naši práci. Dobrý pocit se pak dostavuje, když přijde hodně lidí, slyším smích a dostávám zpětné vazby, že je to oslovuje, něco jim to přináší a dochází i k pohnutí. Při improvizacích počet diváků ovlivňuje proces tvorby – když je plno, tak je to veselý klus, trysk a cval.

Simona Babčáková se narodila 21. února 1973 v Šumperku, na jihozápadním okraji Jeseníků. Vystudovala Zlínskou školu umění, prošla scénami Městského divadla Zlín a pražského Divadla v Dlouhé a působila rovněž v Klicperově divadle v Hradci Králové. Je členkou souboru Dejvického divadla v Praze, kde nedávno spolu s Ester Kočičkovou spustila mimo jiné projekt improvizčních večerů. Zahrála si v mnoha českých filmech, například U mě dobrý, Nestyda, Nuda v Brně, Děti noci, Comeback, Zoufalci, Největší z Čechů, z poslední doby pak Díra u Hanušovic či Hodiňový manžel.

V rozhovoru s Danielou Drtinovou jste řekla: „Jakmile jsem na jevišti, jsem postava a nejsem to já.“

Daří se vám to v běžném životě i naopak – být Simonou Babčákovou a na nic a nikoho si nehrát?

Snažím se. Uvědomuji si toto riziko a pracuji s tím. Občas dostanu zpětnou vazbu, že jsem hrála. Děláme to ale všichni – hrajeme nějaké role. Já si to díky své práci možná jen víc uvědomuju.

Máte nějakou etickou hranici, kde a co už byste nehrála?

Mám, jednoznačně. A hlídám si to. Kdykoli přijde výzva, která mi způsobuje nepříjemný pocit v žaludku, snažím se ji poctivě vyhodnotit a konzultuju to i se svými blízkými. Často odmítám.

V poslední době se spolu s Ester Kočičkovou věnujete improvizaci. Potřebuje k ní člověk talent, nebo je to spíš o tréninku?

Pokud máte na mysli improvizací představení, potřebujete určitě talent, odvalu i trénink. Improvizaci si může vyzkoušet a užít úplně každý. Ta zkušenost mu může přinést inspiraci, pocit úlevy a hravost do každodenního života. Naproti tomu hráčů, kteří to mohou dělat na profesionální úrovni, je málo. Při improvizaci musíte být zároveň autor, režisér, herec, divák a pak je tady ještě ta božská část, která se dívá. Není to tak snadné, jak to zvenku může vypadat.

Co bylo tím impulzem, díky němuž jste začala s improvizací?

Ve svých 22 letech jsem poprvé viděla představení Jaroslava Duška Vizita a tehdy ve mně jednoznačně vybuchl prudký zájem.

Člověk, který se věnuje improvizaci, pak musí brát život s větším nadhledem. Je to tak?

Stoprocentně. Má to velmi pozitivní vliv na můj život. Díky improvizaci jsem schopná zasmát se i věcem, ze kterých bych se dřív hroutila. Improvizace mě baví čím dál víc. S Ester Kočičkovou jsme stále sehranější a hra se vyvíjí a roste. Ester je pro mě velkou inspirací. Kromě toho v Dejvickém divadle pořádám improvizací workshopy se záměrem vytvořit větší skupinu kompatibilních hráčů, abychom mohli hrát rozvětvenější příběhy.

Máte za sebou první hudební koncert, jak se vám hrálo?

Splnila jsem si svůj životní sen. Měla jsem svůj první koncert v životě a hned v Malostranské besedě. Smyčcové kvarteto MIB QUARTET mě oslovilo, jestli bych jejich koncerty neprováděla slovem, a já jsem skočila po příležitosti splnit si své tajné přání – být backvokalistkou. Ke spolupráci jsem oslovila svou dlouholetou přítelkyni Andrejku Marečkovou, která krásně zpívá.

První koncert byl testovací, jestli nám to bude spolu klapat, a máme z toho dobrý pocit. Těšíme se na další!

Chodila jste někdy do sboru?

Ne. Začínala jsem spíš z pozice „toužím hrát v kapele a nehraji na žádný hudební nástroj a stydím se zpívat“. Zpěv je nedílnou součástí herecké profese, takže jsem měla příležitost a potřebu chodit na hodiny zpěvu. Sborově ale zpívám v představení Muž bez minulosti.

Pocházíte ze Šumperka, což je kousek do Jeseníků.

Jezdila jste často na hory? Jaký k nim máte vztah?

Jako malá jsem na hory moc nejezdila, byla jsem frustrovaná nudící se maloměstské dítko. Ale k horám jsem získala vztah v dospělosti, miluju je a moc mi vyhovuje Česká republika, která je obklopená horami. Nemám pak ani potřebu moc cestovat do zahraničí. Jsem šťastná tady. Po horách ráda chodím, pobývám v nich, kochám se. Je to základ kvality mého života – obklopovat se přírodní krásou.

Před třemi lety jste uvedla, že jste se ještě „nedokochala“ nadšením z toho, že jste vypadla z maloměsta. Platí to stále, nebo vás přepadla nostalgie?

(dlouhý smích) Žádná nostalgie, stále to platí. Pokud mám krizi a propadám nějakým panikám a strachu z budoucnosti, tak si říkám, že udělám všechno proto, abych se nemusela do Šumperka vrátit. Ale nic proti Šumperku, mohou tam být lidé šťastní, ale já ne. Nejsem vůči němu zahořklá, jen v tuto chvíli vím, kde je a kde není moje místo. Umřela bych tam na nedostatek impulzů, které teď potřebuji a mám je v Praze.

Jaké představení jste viděla naposledy ve svém volném čase vy?

Budete se divit, ale bylo to představení v Dejvickém divadle Brian. Doporučuji. A také v divadle Kalich představení Kaisera a Lábuse Žena pod pultem. V kině mě pobavily dvě skvělé komedie: jedna francouzská Co jsme komu udělali a druhá americká Miluj souseda svého. Tento týden jsem stihla zajít i na český film Kobry a užovky.

Působíte jako pozitivní člověk. Nejvíce mě pobavila vaše hláška: „Celý vesmír vznikl tak, že se Bůh nudil a měl smysl pro humor.“ Opravdu?

On má smysl pro humor, podívejte se na naše životy. Ten, kdo má smysl pro humor a sebeironii, se přibližuje k Bohu, části sebe sama, komunikuje s ním. To je samozřejmě jen můj názor, takto to cítím. Smysl pro krásu a velkorysost, to všechno jsou pro mě boží kvality. Bez humoru pro mě život nemá smysl.

Příroda je základ kvality mého života.

KOLEGA ZA MŘÍŽEMI

Hnutí DUHA je českým členem mezinárodního sdružení organizací Friends of the Earth (FoE). Princip je asi takový: všichni Přátele Země se věnují ochraně krajiny a zdravého prostředí pro život ve svých zemích. V Chorvatsku i Británii brání naši kolegové mořské pobřeží před devastující těžbou, v Africe zemědělskou půdu i s těmi, kdo ji obhospodařují, my v Česku třeba chráníme zase Šumavu. Znáte to.

I když působíme lokálně, jsme globální organizací, ve které je důležitá solidarita. Proto se nás velmi dotýká skutečnost, že náš ruský kolega Jevgenij Vitiško je za mřížemi. O co jde?

Jevgenij Vitiško, člen Rady ochrany životního prostředí Severního Kavkazu, která je členem FoE, byl odsouzen ke třem letům vězení. Dovolil si hodně – choval se proprávně, a to se v Rusku trestá kriminálem.

Konkrétně se angažovaný občan Vitiško účastnil například veřejné kontroly v blízkosti luxusního resortu budovaného krasnodarským guvernérem Alexandrem Tkačevem. A světe div se, šetření neodhalilo nic pěkného. Naopak zdokumentovalo hrubé porušení práva v oblasti ochrany lesů a vodních zdrojů. A světe div se podruhé, místo aby ruské úřady zasáhly proti těm, kteří právo porušili, zakročili proti jeho ochráncům. S Vitiškem a jeho spolupracovníkem Sergejem Gazarjanem byl zahájen soudní proces, přičemž hlavní bod obžaloby se týkal „ničení“ nelegálně postaveného plotu.

Aktivisté postříkali plot nápisy „To je náš les“ apod., za což „vyfásli“ podmínku.

Jevgenij Vitiško se však nenechal zastrašit a pokračoval ve své práci. Dále upozorňoval na ničení lesů při výstavbě olympijského areálu a jedním z jeho výstupů byla i studie zabývající se dopadem olympijských her v Soči na životní prostředí. Nikoho, kdo sleduje alespoň občas média, asi nepřekvapí, že po zveřejnění tohoto alarmujícího materiálu, byl pozastavený rozsudek z procesu týkajícího se severokavkazské kauzy obnoven (a honem rychle ještě před začátkem OH).

Muži zákona „sebrali“ občanského aktivistu Vitiška dost nevybíravým způsobem přímo na autobusové zastávce. Po svém zatčení byl 18. února 2014 také uvězněn, držel protestní hladovku, načež byl převezzen do lágru s tvrdším režimem. V trestanecké kolonii je navzdory mezinárodním protestům i angažovanosti Amnesty International dodnes. Vitiškova rodina je nyní ve velmi těžké situaci. Rok po zatčení proběhly po celém Rusku protesty

za jeho propuštění, pochopitelně s patřičným zájmem policie. V čele těchto protestů stáli Jevgenijovi nejbližší spolupracovníci a zároveň přátelé – Viktor Čirikov, Alexandr Saveljev, a zejména Dmitrij Ševčenko. Ti také navštívili svého kolegu ve vězení.

I my doufáme, že v něm nezůstane dlouho.

Petici za jeho podpoření je možné podepsat na této stránce:

<http://www.3minutystaci.cz/jevgenij-vitisko>

DIPLOMACIE NA TÁLÍŘI

Čím se liší hovězí v newyorském supermarketu od toho, které koupíte v českém, německém či polském obchodě? Chystaná smlouva mezi Evropskou unií a Spojenými státy má svá úskalí.

Hormony, chemie – dáte si?

Američtí farmáři svůj dobytek mohou krmit (a často i krmí) růstovými hormony, aby zvířata rychleji přibývala na váze. Ale evropské země, stejně jako Japonsko, Austrálie nebo Kanada, je kvůli zdravotnímu riziku už před několika desítkami let zakázaly.

Také proto nás zajímá věc, která na první pohled s ekologickou prací nemá nic společného: debata o chystané obchodní smlouvě mezi Evropskou unií a Spojenými státy. Na transatlantický obchod se už nyní nevztahují skoro žádná cla, takže se diplomati soustřeďují na sjednocení odlišných regulí. Velká většina nemá žádné ekologické důsledky, protože jde převážně o banální technické normy, jejichž sladění ulehčí život třeba firmám. A celkově spolupráce napříč oceánem dává smysl: EU a USA jsou tradiční spojenci, sdílejí hodnoty jako liberální demokracie a musejí společně řešit globální problémy, třeba změny klimatu nebo obří daňové úniky. Ale jsou věci, které Evropa a Spojené státy prostě dělají rozdílně. Máme a patrně vždy budeme mít odlišnou kulturu jídla, a proto američtí farmáři a výrobci potravin mohou používat růstové hormony i jiné přípravky a dělat věci, jež by si u nás dovolit nemohli. „Diplomati by měli nakreslit tlustou čáru mezi tím, co jsou ještě nepodstatné rozdíly v technických normách, třeba jak mají vypadat zámky u automobilů, a kde už jde o odlišné standardy, jež mají vliv na náš každodenní život,“ říká Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA.

Díky, nechceme!

Evropa například zavedla novou legislativu, která důkladně prověřuje zdravotní rizika chemických látek používaných ve spotřebním zboží. Americké firmy se dodnes řídí slabým, skoro čtyřicet let starým zákonem. Výrobci kosmetiky u nás nesmějí používat 1328 rizikových chemikálií. Američtí jedenáct. Na nenápadných bodech smlouvy proto bude záviset, zda nevznikne bizarní situace, že evropské firmy budou dodržovat naše pravidla, zatímco výrobci z USA sem budou dovážet zakázané toxické látky, protože na ně mají licenci doma.

Proto nejen ekologické organizace, ale také například ochránci spotřebitelů věnují velkou pozornost chystané smlouvě. Většinu práce samozřejmě dělá kancelář, kterou společně s našimi partnery máme v Bruselu. Nicméně Hnutí DUHA jednalo s vysokými ministerskými úředníky, kteří Českou republiku při vyjednávání zastupují, a upozornilo je na důležité sporné klauzule. Mluvili jsme především o hygienických předpisech pro maso a další potraviny, limitech výfukových plynů, schvalování toxických chemikálií nebo o těžbě břidlicového plynu v české krajině. Byli jsme také přizváni k několikahodinovému jednání, jež ke smlouvě svolal ministr zahraničí Lubomír Zaorálek. Všem nově zvoleným českým europoslancům jsme rozeslali speciální studii, která upozorňuje na citlivé body.

Přečtěte si naši stručnou studii Diplomacie všedního života, která je dostupná na našem webu www.hnutiduha.cz/TTIP.

Pohládit si rysa je ohromný zážitek

Alespoň to tvrdí Jiří Beneš, člen Rysích hlídek, které pořádá Hnutí DUHA každou zimu na Šumavě. Sedmadvacetiletý manažer služeb momentálně tráví veškerý svůj volný čas s kotětem Blondákem, které je hvězdou osvětového „turné“ s názvem Setkání s rysem.

Jak celý projekt vznikl a co je jeho cílem?

S Martinem Tomášem, dalším dobrovolníkem Rysích hlídek, jsme začali přemýšlet, zda můžeme pro ochranu rysa ostrovida udělat ještě něco víc. Martin je sponzorem Zooparku Zájezd, kde se minulý rok v květnu narodila chovnému páru rysů tři kořata. Jejich matka se o ně kvůli zdravotním problémům bohužel nemohla starat. Zoolog zooparku a zároveň třetí člen našeho týmu Setkání s rysem, Jiří Marek, se tato kořata pokusil zachránit. Nakonec se povedlo zachránit pouze jedno z nich, kocourka Blondáka. Díky tomu, že je Blondák od třetího dne svého života v lidských rukou, získal k člověku pozitivní vztah. Rozhodli jsme se s Blondákem vypravit do oblastí, ve kterých se rys vyskytuje, a místním lidem více přiblížit život a nutnost ochrany divoče žijících rysů u nás. Díky Blondákovi se naše akce setkávají s velkým zájmem.

Objevují se i nějaké negativní ohlasy na váš projekt?

Ne přímo na setkáních, ale spíše distanční formou, především na sociálních sítích. Je to ovšem přirozená reakce člověka, který má pravděpodobně nějaké povědomí o ochraně a způsobu chování zvířat. Vidí rysa v hospodě mezi třiceti lidmi, což na první pohled může opravdu působit poněkud cirkusácky. Jakmile ovšem lidem vysvětlíme podstatu našeho projektu, daří se nám i tyto jednotlivce přesvědčit o přínosu našeho snažení. A zvláště když Blondáka uvidí naživo. Potom zjistí, že je opravdu v pohodě a není nijak stresovaný lidskou přítomností. Ba naopak – baví ho to. Je to zkrátka hravé kotě.

Setkání s rysem musí zabírat hodně času. Stíháš u toho i jiné aktivity nebo práci?

Práci ano, ale nic víc. Momentálně jsem tomu obětoval svůj veškerý volný čas. V mých očích je to neopakovatelná šance, kterou je třeba využít pro osvětu veřejnosti. Moc si vážím své přítelkyně

za to, že mě v této činnosti podporuje a má pro ni hluboké pochopení. A to i přesto, že se vidíme maximálně jeden den v měsíci.

Jak ses vlastně stal členem Rysích hlídek?

S přibývajícím počtem procestovaných a navštívených zemí jsem si začal uvědomovat, že znám tato místa mnohem detailněji než údolí potoka za vlastním domem. Zpočátku jsem tedy účast v Rysích hlídkách

vnímal jako možnost poznání přírodních krás naší vlasti, které jsem přes touhu objevovat daleké země doposud přehlížel a které ani nenaplňovaly má očekávání. A odtud to byl už jen krůček k Rysím hlídkám. Svůj volný čas jsem začal trávit v českých horách a při plánování jednoho z víkendových výletů jsem na internetu objevil informace o plánovaném školení pro nové dobrovolníky Rysích hlídek.

Jak dlouho už jezdíš na Rysí hlídky?

Začal jsem jezdit minulou sezonu. Do terénu vyrážím i mimo hromadné víkendové akce, a nejen na Šumavu. Kvůli práci v Praze to mám blízko i na Kokořínsko. Zde se mi začátkem ledna poštěstilo stopovat mediálně známou vlíčí minismečku. V létě se vydávám do šumavských lokalit, ve kterých jsem přes zimní sezonu objevil pobytové znaky rysa. Snažím se rysí domov poznat nejen v zimě, ale i v létě. Často se objevím i v Jeseníkách, jelikož bydlím v Olomouci.

Mají Jeseníky podobný potenciál pro šelmy jako Beskydy či Šumava?

Jednoznačně. Myslím si, že by se pozornost věnovaná ochraně a monitoringu šelem v Beskydech měla přesunout právě na Jeseníky a přilehlé krajinné celky. Mají obrovský potenciál nejen pro rysa, ale i pro vlka a medvěda.

Kam se chystáte s Blondákem v blízké době?

Zájemci o přednášku a setkání s rysem Blondákem nás nejpravděpodobněji zastihnou na Šumavě, v Beskydech nebo v Jeseníkách. Mohou nás také sledovat na našem facebookovém profilu Setkání s rysem: <https://www.facebook.com/meetlynx>.

ZDE MŮŽE BÝT
VAŠE INZERCE.

KONTAKTNÍ OSOBA: SIMONA HORKÁ, +420 545 214 431, SIMONA.HORKA@HNUTIDUHA.CZ

BENEFIČNÍ OSLAVA 25. NAROZENIN HNUTÍ DUHA

23. dubna v Praze v klubu Podnik

(BUDOVA ELEKTRICKÝCH PODNIKŮ, BUBENSKÁ 1, METRO C, STANICE VLTAVSKÁ)

VELKOLEPÝ PROGRAM

Zahřívací kolo:

17.30 – Putin a třídění odpadků, globální pandy a ekonomický smog
DEBATA SE ZAJÍMAVÝMI HOSTY

19.00 – Vernisáž fotografické výstavy ŽIVÍ MĚ ZEMĚ

20.30 – the SHOW must go on

Hudba: FLOEX (special DJ rainbow set)
Moderuje Simona Babčáková

Tombola, hudba, překvapení a řada zajímavých hostů
Vy a my všichni

TĚŠÍME SE NA VÁS!

Registrační web pro dárcce Hnutí DUHA:
<http://darce.hnutiduha.cz/narozenyiny>

25 let
Hnutí DUHA